

ADOLF LOOS (1870–1933)

JÍDELNÍ ŽIDLE

CCA 1904

RAKOUSKO (VÍDEŇ)

O umělci

Architekt Adolf Loos patří k významným moravským rodákům, kteří ovlivnili podobu evropské moderní architektury a designu. Studoval v Liberci, Brně i v Drážďanech, v devadesátých letech pobýval ve Spojených státech, kde se seznámil s architekturou chicagské školy. Natrvalo se usadil ve Vídni, kde navrhl řadu vil a domů. Některé z jeho významných realizací se však nacházejí i v Česku; mezi nejslavnější z nich patří Müllerova vila v Praze. Adolf Loos rozvinul princip uspořádání vnitřního prostoru zvaný *Raumplan*, který porušoval horizontální navazování jednotlivých pater.

Čím se proslavil

Studii „Ornament je zločin“, která se stala základním manifestem puristické architektury.

Největší úspěch

Obchodní dům Goldman a Salatsch ve Vídni se v roce 1911 stal první významnou vídeňskou stavbou s jednoduchou holou fasádou bez dekorací.

O díle

V interiérech, které Adolf Loos navrhoval jako architekt, často používal i vlastní nábytek. S touto drobnou židlí či s jejími variantami se setkáme například v interiérech Loosových plzeňských realizací, jako jsou vily Josefa Vogela, Otto Becka a Jana Brummela, nebo i v Müllerově vile v Praze.

Co je na díle invenční?

Židle vychází z anglických typů jídelních židlí nazývaných „Windsor“. Zajímavé je elegantní uspořádání trnoží opěráku do podoby vějíře a protáhlé tvarování sedáku. Zadní výčnělek slouží k zapření dvou trnoží opěráku tak, aby byla zajištěna jeho tuhost.

Technika

Masivní ořechové dřevo, soustružené trnože a nohy židle. Židli vyráběl Loosův dvorní truhlář Josef Veillich, který s architektem spolupracoval více než třicet let. Loos mu věnoval jeden z posledních zveřejněných článků, který je také obsažen v souboru Loosových textů *Řeči do prázdna*.

Na co ještě se mám podívat?

V Brně se s architektonickými stopami Adolfa Loose setkáme díky jeho úpravě rodinného domu Karla Herolda na Jiráskově ulici či interiéru Bauerova zámečku, ležícího dnes v areálu brněnského výstaviště. Pro Viktora Bauera navrhl též vilu a cukrovar v Hrušovanech u Brna.

Zajímavost

Adolf Loos se narodil v rodině kamenosochaře v Brně. Jeho rodný dům stával na dnešní Kounicově ulici v místech, kde se nyní nachází hotel Continental.

Souvislost

V době vzniku této židle měla v Brně premiéru opera Leoše Janáčka *Její pastorkyňa*.